

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De deceptorib[us] alijs m[u]lie[rum] [et] i[n]noce[n]tu[m] puellaru[m] Ser.
XCVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

ste et facie i Dianā se transformauit: et sic ad eā
venit: oscula dedit: et tādē q̄s fuerit oñdit: ac ei⁹
ploratio v̄sus fuit. Sic reuera hypocrite mālue
tos se silant: et blāda et publica apparētia se de
mostrat: et sic q̄i māleres iuūcūlos se associat.
Māleres em̄ s̄ nāl̄ verecūde p̄p̄tumiditatē
cordis: et p̄p̄t appetitū laudis. ut oñdit Egid. de re
gi. p̄n. li. q̄. p. i.c. xvij. Est at̄ secundia maḡ h̄e
in feia. fin illō Eccl. xviij. H̄a sup̄ graz māler
scā et pudorat. Hypocrite ei tūc se feias fin
gūt: q̄n pudicitia in h̄ib⁹ et fac̄ exfrib⁹ oñ
dunt. octos suos ne videat mulieres claudit.
Tal̄ ei pudicitia vi signū castitas̄ c̄ē. ut oñdit
Aug. li. j. d. i.c. xvij. Pudicitia at̄ ē p̄p̄tū solū
ipet libidinis coerces: s̄ erā s̄iḡ cobibes. vt d̄
Lassia. i col. pa. qz aīus pudic⁹ nō h̄z ocl̄m ipu
dicū. aīt Aug. in r̄la. Alio exēt refert Ouid. in
meram. de c̄gn̄a cādido. Jup̄p̄t̄ ei dū ledā op
p̄mēre voluit i c̄gn̄u seminac̄. et sic ad libitū
eā būit. Ergo extēr̄ h̄z pēnas albissimas: sed
incarnes nigras. sic rūera hypocrita h̄z ab eñ
albedinē p̄ facce castitas̄ cādore. in albo em̄ ca
stitas̄ cādor desiḡt. vt d̄ Greg. in mo. s̄ inc
h̄z carnes nigras p̄ ferorē luxurie.
C̄ta fuit qdā ricobald⁹ q̄būtem et paupem se
finxit: et an domū cuiusdā diuit̄ alēd⁹. p̄p̄t̄ deū
iacut. Enī dicit̄ diues freqn̄ p̄ p̄riā filiā cibū
misit. Hic rādes opportunitate capta filiā op
p̄ssi et recessit. de qdā sic ait. O lactro chī ri
cobalte diu latuisti. nūc oñdusti q̄lis sub pelle
suisti. Et his ḡ p̄z quō puelle p̄ hypocritas cā
viros q̄i māleres decipiūt. Sc̄do decipiūt
māleres et puelle mālez p̄missiōib⁹. qz em̄ māle
munerū res nāl̄ se auare/faciliū inclinat ad losciūtū au
decipit. dito mātere. Buare qdē s̄. q; si imponētēt p̄
cunias acq̄redi. Qis aut̄ ipotētia fac̄ illibales.

Ex̄m de ve d̄ Auct. iij. cib. Un̄ legiūt in qdā busto. q̄ cū
auracia regia saba: sic h̄i. iij. Reg. x. ad cētāndū Salo
multez. monē in enigmatib⁹ venit: duos pueros simi
lumos i līneamēris corporis: in ictusu: gestu: et ba
bitu secū dugit. qz vñ̄mascul⁹. alē femella fu
it. q̄ cētādo Salomonē q̄s illoꝝ pueror̄ ester
mascul⁹ vel femella inq̄sūt. Salomonē x̄o cala
tū plenū pōnis offerri iussit: et ea i aula sparsit
et puer̄ dixit. Qui inf̄ vos me p̄l̄dulgit de po
mis illis pl̄mibi ferat. Mascul⁹ x̄o vñ̄ solū
pōniū recipit et apporitauit. femella vero sinū
impluit. et ex illa auracia salomonē cā cē femella
dep̄bēdit. Feiax em̄ gen̄ aurarissim⁹. vt d̄ lex
imperialis. Et iō facile decipiūt p̄ mālera: vt fūz
gūt poete. sic Teren. fin q̄ d̄ Augu. de ci. dei.
et alijs de Dana Acrysij reḡ filia. quā p̄ cumēs
adulcerijs violari cā inclusit in iurri cneia. sed
Jup̄p̄t̄ in pluuiā aureā se mācuravit. et p̄ teatuz
in iurri distillavit. sicut q̄ginē imp̄gnauit: et ex
ea Perseū generauit. Per qd̄ in hicare inuit:
q̄ nemo p̄t̄ mālerē custodire qn̄ ad cā p̄t̄ mu
nera puenire. Si ei mālera aurea sup̄ cā et sup
eī custodes pluāt̄ oēs clauſure q̄tūcūnq̄ fer
recū iuuāt. Dana ei vt d̄ Fulgen. imbre a ura

ta ē corrupta: nō pluuiā/ s̄ pecunia. Hec autē
tō poete fun̄ct̄. q; freqn̄ puella pudica et pul
era a plib⁹ q̄ris. sed q̄ illa honore suum diligit
an̄ eos fortis currunt: occasiōes fugit: et cap̄ libid
dini totaſt̄ h̄dicit: sic q̄ null⁹ cā d̄ dep̄bēdit. S̄z
finalit̄ fecit bipomēnes: q̄ ad poma aurēo. i. ad
ad mālera se querit. q̄ dū h̄go recepit paulat⁹
ut a cursu h̄dicerōis t̄ fuge se deflecit: diu fuge
re neq̄ t̄ finalit̄ p̄scent. Un̄ t̄ Fulgen. d̄. Ma. Nota
lū aurēū cē cupiditatē: eo q̄ sic i male aurēo ē
qđ videoas: n̄ qđ comedas. sic cupiditas hic no
vit: et nō nouit fui. Jo. Ouid. de arte d̄. Mūe
ra crede mībi capiunt hoīes deosq;. Et placat
donis nupti⁹ t̄p̄e das. Et qdā v̄sificator aut. Uo
cariuos ocl̄os ablaciuos locl̄os gerit māleres
Datu⁹ si fueris genitū esc̄ poteris cū q̄ris.
Ecce q̄ra mala facit tempalū rēz cupiditas.

Tertio decipiūt am̄z filatiōib⁹. Nam dīc
Ouid. in meram. q̄ Jup̄p̄t̄ Almenā sub spe
cie mariti sui amphib⁹m cogitit. Qd̄ iō (vtre
or) fingit: q̄ mlti sub specie falsaz̄ amiciciaz̄
solent coriūpere mēces puellaz̄: fingeret se tu
turos maritos et p̄peruos amicos: et postea eas
corruptas dimittit: et i via merecicādi ponit
nec q̄ p̄missiūt exoluūt. O d̄s̄cta mala sequit̄
ur ex b̄mōi p̄missiōib⁹. p̄missiūt ples se ductu
ros puellas i uxores: q̄s cū postea cogitit ec
clesia p̄ mīmonio iudicat. S̄z diabolo operis
re q̄ p̄missiūt et fecerit: tandem negant. et sic
ad alias psonas mīmonial̄ veriq̄ se p̄ferit:
et dēū et salutē oīaz̄ stāz̄: et mala qdāmō irre
cupabilitia sequunt̄. **Q**uarto decipiūt solis
cogtiōib⁹. vñ̄ Ouid. in metam. cū iup̄p̄t̄ in spe Fals⁹ cos
cie p̄t̄ ad filiā mēensi venir. eāz̄ coriūp̄t̄. Ira gnatiōi
qdā se cogitit fingit: et iuūcūlas q̄ ad eos cā
tus dēq̄
et affectu p̄sanguitar̄ venuit: decipiūt. Ex̄m d̄ piunt.
Am̄ q̄bā māt̄ sororē lūa violauit. n̄. Regū
xij. Jo. bñ̄ dicit̄ intelligit puelis illō. Hiere. x
q̄ in oī fratre suo fiduciā nō habeāt: q̄r inimici
hoīe domēstici ej̄. Mat. x. Quare anteīq̄ sc̄i cē
cū sororib⁹ bitare nōuerit. vt legit̄ de Augustio
nec cū mīt̄: sic i vitas. de plerisq̄ h̄z. **Q**ui
decipiūt violēt̄ op̄p̄siōib⁹. b̄ inuit̄ p̄ Ouid. **V**iolēt̄
vbi s̄. de Egna q̄a. Joue i specie fulmē fuit opp̄sia,
opp̄sia. Sic ei fulmē suo igne accēdit: et qd̄ icē
dit ferit. vt d̄ Greg. in mo. Ira potēres puel
laz̄ raptores ad eos p̄mo venuit cū lūine/ fals
māleres p̄suasionib⁹ ad lūa volūtētē deducere.
q̄ si in b̄nō p̄ficiunt̄/ violēt̄ rapiūt̄ et vi opp̄s
mūt̄: et sic q̄si fulmē fuit. vt d̄ Sc̄i. Fulmē est
ira potēris. Et rālis violēt̄ ē maḡ culpa. et est
mār̄pēt̄ q̄s fornicatio adulteriū aut stup̄
vt d̄ s. Z̄bo. q̄. q̄. cluī. ar. xij. vbi ait. Fornic
atio est mīma inc̄ spēs nāl̄is luxurie. qz c̄t̄i est
h̄ bonū p̄l̄s generāde: i nullā cū iuria p̄sum
vī redūdere cū fāt̄ v̄trūlq̄ p̄cordi volūtētē.
Adulteriū est ḡu⁹ q̄s stup̄: qz p̄l̄ ledit p̄sum
Major em̄ fit iniuria in abusu māleris alteris
peati subiecte q̄tū ad v̄lum ḡnōtōis: h̄ fāt̄ in
abusu māleris alteris peati nō syb̄dite q̄tū gḡ

Nota.

De detestabilitate luxurie.

Rapt^o. custodiā t̄ modū p̄ficiatōis. verūq; aut̄ aggra-
uat p̄ violētiā. Et iō rāpe f̄ ḡis mai⁹ est p̄cim⁹
ē suū a rapērōis ē adūteriū a v̄lra b̄

Ludis & cipiunt ludis & carionibꝫ. ppter bꝫ a poetis veni-
cariōibꝫ nus dꝫ iocosa: eo qꝫ in ludis & iocis subeat vo-
decipiūt lupras venerea. Nam cū ludi & cariones puel-
las exhibilat: mox cas ad illicite veneri aprat
puelle. **I**n dicitur: Mense erit apes capiuntur

Un Dñi. i. de arte. **N**ens erit ap̄a cap̄i tunc
cū lecissima rez. Ut seges in pingui luxuria/
ut humo. **H**oc faciūt nocte z die cū musicis z
inst̄io girātēs: cantiones nouas de promētēs:
modū g b z viā pueillas decipiendi moliētes.
Ideo de Dñi. vbi s. **P**ectora dñi gauden̄ nec
fūc aterita dolore. Ipa parēt blāda / tūc subite
arte ven̄. Et qz in ludis theatr̄ alibz/chores z
silbō/ iuuenes z pueelle ad gaudiū p̄uocant̄: iō
sumo studiū gentes tūc deberet sup̄intēdere
illas vices ad hmoi spectac̄lā nō admittere. vel
si honesta videret̄. reputa ī nuptijs: tūc cū magis
custodia filiabz pueilliis deberet inuigilare. qz
pueelle ad leceria pd̄uceat longe plus qz alio tpe
ad venerea ducit̄ z decipiūt̄: tūc sepe fūt̄ pro
missioēs muner̄. tūc loca cūniēdi excoigitā
z tūc debitu pqrifz: tandem qz p̄us erat casta et
pudica honore p̄uaf̄. Fūt̄ z sepe i hmoi specta
culis m̄rimonia clādestina: qz postea gentiū tū
more in p̄dicoēz multaz aiaz nūnqz in effectu
pd̄ucunt̄. **S**z qd̄ dicā de hmoi ludis publicis
cōibz: nefas de cōibz qz mō malicia bo
minū suggestēt̄ diabolo excoigitauit in iūcti
ne manuū z eaz anticipatiōe z sup̄positiōe: iū
locatiōe ml̄ieris aue pueelle in ore habētis cal
mū: z viri siue adoleſcētis p̄ os ei⁹ exceptiōe z
qz magis flendo qz loquēt̄ deberet den timen
pn uclare. Quisnā tam stolid⁹ qz hmoi nō cog
seerit singlari instruciōe demois p̄agi z cōſū
mari. Logit̄ ḡ talii prīcipes qd̄ faciat: z po
sua deplangat̄. **S**eptiō z vltimo qdā deci
piūt̄ obseqoz z t̄inuariobz: qz ersi a pueell̄ et cō
stis ml̄ieris cētēs repulsi fuerit: v̄ecūdia tñ d
postis/ adhuc nō cessare sollicitarez in
ne in laqueū luxurie pd̄ucere. vt on̄dit Dñi
i. de arte dices in s̄nia. qz maior ē libido mu
licz ad venerea qz v̄iroz. ideo nll̄s dubitet qz
illas vincat p̄ ztinuaciōe z obseqoz. Ideo cau
deberet in his attendere mariti circa v̄rozes:
penecc circa filias z fam̄las suas. z v̄rozes a
hmoi familiaritatibz retrabere. s̄il filias z an
cillas. qz talia obseqa ztinuata sepe castissimam
decipiunt ml̄ieres z pueellas. vñ Dñi. vbi su
ferreus cōtinuo plūm̄ amul̄ v̄su. Inceite a
ſiduo fomer adiuctū humo. Quid magis c
ſaxo durū: qd̄ molli v̄nda. Dura tñ molli ſap
cauans aq. Hec Dñi. Rogemus ḡ deū ut
his oibz nob̄ ſuū p̄ſter auriliū: qz̄s vincant̄
per eib̄ dñm nostrū Amen.

De decessitate luxurie,
Sermo. XCVII.

Ponit me fecisse
boiem. Gen. vi. In pceden. ser. audis-
sio quæ milites et pueri decipiuntur.

Dicitur. Gen. vi. In pccatum tuum adiutoris
tuus quod multe erit et pueri decipiunt
multiplerunt: immo non solù levitatem sed dedit et sepe
quod loquuntur casta viuendo et malu luxurie pug-
natur. Audistis et in predictis ples ser. de occasione
omni luxurie. Nunc quoniam dicere intendo in gratia
ea quod omnibus derestat luxurie. immo multa mala
propter quod merito quilibet omnis capax ut igne fugere
debet luxurie. Tanta enim se luxurie mala et ea
borredosa: quod propter ea dominus dixit vobis thesaurem.
Penitentia mea febo. Et nec legit in rotulo canone biblio: quod
propter alium periculum in iudicium dixerit dominus. Pro gra-
tiae. Penitentia mea febo. Vbi s. Circa vobis the-
mas est noradum: quod sic hic benedictus videt deus quod
multa maledictione hominum eam in fratre cuncta cogitatio
cordis est in tece ad malum oportet penitentia eius quod
hominem fecisse in fratre. Et taceo dolore cordis intri-
secus et peccatis in futuris, delebo inde hominem quem
creauit a facie fratris ab homine versus ad astantiam a regis
principiis versus ad voluntates celorum. penitentia ei me fecisse
eos. Ecce ibi haec in tece. quod propter peccata luxurie dominus
de dominius et penitentia quod creauit hominem: de ei.
taceo dolore cordis. Tercio. id est modum dolentis se habet
buit: et peccatis in futuris. si ne cuncta mala sic multi-
plicarentur. Est enim noradum quod illud vobis penitentia
me fecisse hominem duplum exponit. Prior sic. penitentia
ad modum penitentis facio. quod sic penitentia de aliquo
facto illud destruere et annihilarare: sic faciam ego. Se-
cundo spuialiter sic. Penitentia mea febo. Tertio. pena mea
teneo: mihi incubere sustinere penam et punitam age-
re. pro homine quem creauit. Non enim potest habere calix et calix
non nisi biba illud. Ex hoc cui libet homo vivere et omnes habent
facies omnibus que sunt sit derestada luxurie et fugienda
propter quam dominus rotulom diluvio delevit. Sed
dicitur. Ex quo sancti habent in tece. quod dominus delevit oves homines
et bestias et volucres per ea quod in arcu Noe regis
cepit. an est huius delectus suus exercitus fuerit pisces in
aqua? Et si non. quod dominus delevit aures et pecora:
et non pisces? ut utrumque in peccatorum sit nec pisces
Ad hunc de Nicolai de Ley sup. Gen. sup dico. Propterea
Gen. Quia ova hec dominus fecit. propter peccata hominum. quod enim
peccata hominum facta fuerit in terra: id est de restada omni
crimis delectus se agmina quod habitare in terra: et volvitur
creas: qui accipiunt pastum de terra. pisces autem ha-
bitantes in aqua non sunt mortui per diluvium: quod per
homines non sunt feci in aqua. sic enim prae iustis ad di-
bitates est. Circo. Sed ad cogitandum in predictarii ma-
licia luxurie maior est: propter quam de restada fore:
est talis dubitatio: Que sint illa in predictarii propter
quod luxurie periculum est de restada et fugienda? Ad hunc
rindet. quod multa sunt propter quod periculum luxurie merito quod
liber homo fugere debet et derestari. Propter aliquis dicit quod posse
non vincere in specie. mox. li. iiiij. pre. ix. dist. iiiij. ve-
parebit per ordinem: vices

Luxuriā esse de
testabilē oñdūc